

Pamiętajcie, żeby powoli pracować nad projektem **Wycieczka krajoznawcza po ziemi jutrosińskiej.**

Cel: zaprezentowanie na wybranych przykładach zmian społeczno-gospodarczych ze szczególnym uwzględnieniem zmian w strukturze zatrudnienia w Polsce po 1989 r.

NaCoBeZu:

- uczeń zna wymienia cechy gospodarki Polski przed i po 1989 r.;
- uczeń rozumie wykazuje związek pomiędzy przemianami politycznymi i gospodarczymi w Polsce a zmianami w strukturze zatrudnienia;
- uczeń określa tendencje zmian na podstawie danych ilościowych;

Temat: Zmiany polityczne i gospodarcze a struktura zatrudnienia. .

Problemy w polskim przemyśle ujawniły się zwłaszcza w latach 80-tych. Było w fabrykach bardzo wielu pracowników, a mało produkowali i były to produkty nie najlepszej jakości. Kiedy po 1989r. przechodzimy w polityce w ustrój demokratyczny w gospodarce przechodzimy w kapitalistyczną gospodarkę rynkową. To jest system, który znacie – różne ceny w sklepach, promocje, liczy się jakość produktu. W Polsce to była wtedy nowa rzeczywistość i wiele zakładów państwowych , jak i PGR-ów nagle nie mogli sobie poradzić z konkurencją i bankrutowali, tzn. ogłaszali upadłość. I pojawia się nowe zjawisko- prywatyzacja. Polega na tym ,że taką upadającą fabrykę lub PGR wykupuje prywatna osoba lub kila osób i prowadzi już ten interes po swojemu. Ale co to znaczyło w praktyce? Zobaczcie przykład z Łodzi.

Łódź już od XIX w. była największym w Polsce ośrodkiem przemysłu włókienniczego. Zakłady tej gałęzi w szczytowym momencie zatrudniały ponad 100 tys. pracowników. Znaczną ich większość stanowiły kobiety. Do pracy w fabrykach przyjmowano osoby o raczej niskim poziomie wykształcenia, które z czasem zdobywały niezbędne umiejętności wykonywania nieskomplikowanych, powtarzalnych zadań. Przez dziesięciolecia miasto rozrastało się i zmieniało, ale jego motorem napędowym aż do 1989 r. pozostał przemysł włókienniczy. Po wprowadzeniu mechanizmów wolnorynkowych okazało się, że większość zakładów przynosi straty, i wiele z nich zamknięto.

1970

1994

 1000 osób zatrudnionych w przemyśle włókienniczym

 1000 osób, które odeszły z pracy w przemyśle włókienniczym

Zwróć uwagę na diagram ile osób straciło pracę po 1989r. Z dnia na dzień tysiące ludzi straciło pracę i jedyne źródło utrzymania. Warto pamiętać, że pewna część zakładów została zrestrukturyzowana (unowocześniona) i dobrze radzi sobie w nowych warunkach gospodarczych.

Bardzo duża liczba osób pozostających bez pracy stanowiła poważny hamulec dla rozwoju miasta. Okazało się jednak, że słabość zamieniła się w atut. Łódź stała się doskonałą lokalizacją nowoczesnych zakładów przemysłowych. Swoje fabryki otworzyły tu takie firmy, jak Bosch, Siemens,

Dell i Gillette.

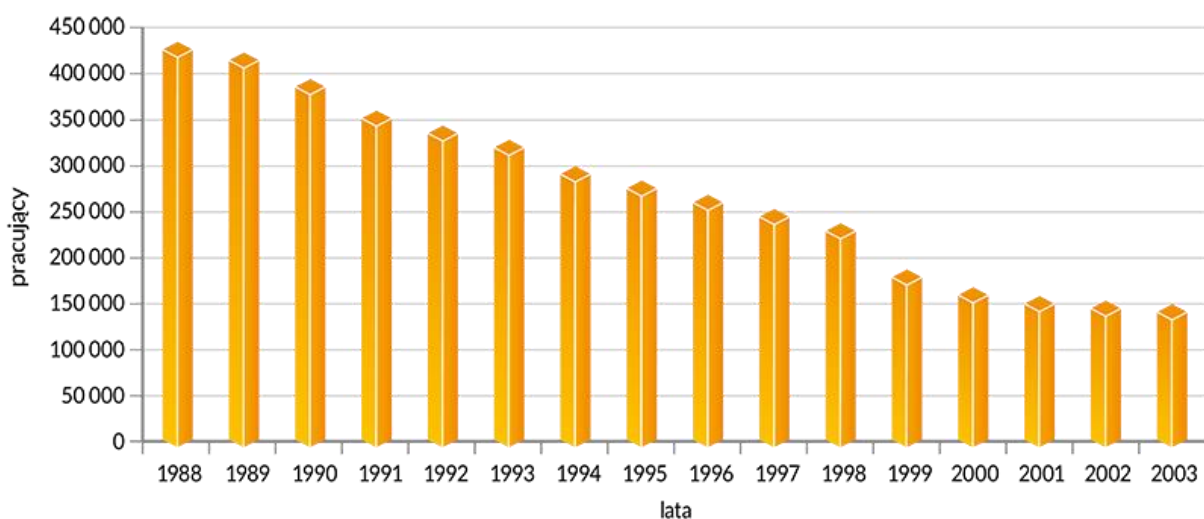
W 2015 r. w przemyśle pracowało niemal 60 tys. osób. Jednocześnie stale wzrasta zatrudnienie w sektorze usług. Powstają nowe kompleksy, np. Manufaktura – jedno z największych centrów handlowych w Europie Środkowej.

Centrum handlowo-kulturalno-rozrywkowe Manufaktura powstałe w dawnych zakładach włókienniczych Izraela Poznańskiego w Łodzi.

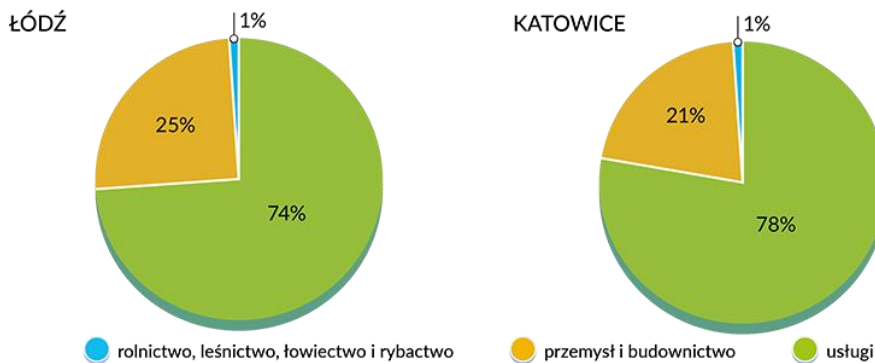
Zmiany w aglomeracji katowickiej.

Miasta tworzące aglomerację katowicką u schyłku XX w. przechodziły podobne trudności. Tam także rozrost miast był nierozdzielnie związany z rozwojem przemysłu. W tym wypadku był to jednak przede wszystkim przemysł wydobywczy. Zakłady należące do tej gałęzi zatrudniały ogromne rzesze pracowników. Przemiany polityczne i gospodarcze zapoczątkowały poważny kryzys w górnictwie węgla kamiennego, którego efektem były masowe zwolnienia napotykaające silny opór społeczny. Także tutaj kłopoty gospodarcze, a następnie pojawienie się nowych kierunków rozwoju doprowadziło do istotnej zmiany struktury zatrudnienia.

Zmiany zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego w Polsce w latach 1988–2003

Zwróć uwagę na diagram słupkowy , że zwolnienia górników były na szeroką skalę. Restrukturyzacja polskich kopalń często wiąże się ze zwolnieniami i niesatysfakcjonującym poziomem wynagrodzenia, co niekiedy doprowadza do strajków. Górnicy już często strajkowali, ale górnictwo ciągle podlega restrukturyzacji i zwolnienia będą. Wiemy też, że węgiel jako surowiec nieodnawialny nie jest wskazany w użyciu dla środowiska i być może kiedyś będziemy zamykać wszystkie kopalnie. Górnicy musieli znaleźć nowe miejsca pracy i pamiętacie w GOP zaczęły działać zakłady Opla, czy Alstom Konstal. Część ludzi znalazła zatrudnienie w sektorze usług, który mocno się rozrasta , jak widać na poniższym diagramie kołowym.

Notatka do zeszytu:

1. **Polska w latach 80 i 90 XX w.**
 - a) **Wprowadzenie systemu demokratycznego**
 - b) **Wejście w kapitalistyczną gospodarkę rynkową**
 - c) **Prywatyzacja (dominacja sektora prywatnego w gospodarce)**
2. **Aglomeracja łódzka**
 - a) **Ośrodek przemysłu włókienniczego**
 - b) **Przeważały kobiety z niskim wykształceniem**
 - c) **Po 1989r. zwolnienia pracowników i duże bezrobocie**
 - d) **Restrukturyzacja (unowocześnienie) zakładów**
 - e) **Zakłady przemysłowe zagranicznych firm**
 - f) **Rozwój sektora usług**
3. **Aglomeracja katowicka**
 - a) **górnictwo węgla kamiennego**
 - b) **po 1989r. masowe zwolnienia i strajki**
 - c) **nowe kierunki rozwoju**
 - d) **wzrost zatrudnienia w sektorze usług**

Pozdrawiam

Iza Wróblewska